

Historische Kring Bussum

Documentatiecentrum:
Stationsweg 3 – 1404 AN Bussum
Telefoon 035-6912968
www: historischekringbussum.nl
Openingstijden:
Maandag, woensdag en donderdag
van 10.30-12.00 uur. Of op afspraak.

KringNieuws september 2021-1

De Historische Kring Bussum heeft net als andere culturele organisaties ook in 2021 veel last gehad van de COVID19-pandemie. Inmiddels krabbelen we voorzichtig uit het dal. Toch moest ook dit jaar de Algemene Ledenvergadering worden opgeschoven naar de tweede helft van het jaar. We hopen dat we vanaf nu geleidelijk kunnen terugkeren naar onze gebruikelijke activiteiten.

OMD 2021

Op 11 en 12 september verzorgt de HKB weer de Open Monumenten Dagen, met een (vanwege de pandemie) bescheiden programma, dat aansluit bij de herdenking van 100 jaar Brediuskwartier in 2019. Zie de brochure die is bijgevoegd bij het septembernummer van *Bussums Historisch Tijdschrift*. Het thema is dit jaar 'Mijn monument is uw monument'.

Bussum Cultureel

Waarschijnlijk zal in tegenstelling tot eerdere berichten Bussum Cultureel dit jaar wel kunnen plaatsvinden, en wel op 18 september. De HKB zal daar vertegenwoordigd zijn. Kom gerust langs bij onze stand en neem vooral vrienden en kennissen mee, die nog geen lid zijn van de Kring.

Algemene ledenvergadering

Het bestuur nodigt u uit tot het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering op **woensdag 29 september** in de Wilhelminakerk te Bussum. Voorafgaand aan de vergadering verzorgt de Hilversumse archeoloog Sander Koopmans, voorzitter van AWN (vereniging van vrijwilligers in de archeologie), afdeling Naerdincklant, een lezing over de Gooise zandafgravingen.

De Gooise zandafgravingen

De zandafgravingen om de Vesting Naarden, in de 17de eeuw begonnen en aanvankelijk bedoeld om een vrij schootsveld te creëren, hebben een zwaar stempel op de ontwikkeling van Bussum gedrukt. Ze boden onder meer ruimte aan de ontwikkeling van tal van blekerijen, voor en na de aanleg van de spoorweg een belangrijke steunpilaar van de bescheiden Bussumse economie. Tot in de 20ste eeuw hebben de zanderijsloten de stedenbouwkundige ontwikkeling van Bussum mede bepaald, in het bijzonder in het Prins Hendrikpark en in het Brediuskwartier.

Programma:

- 19.30 uur: Ontvangst
- 20.00 uur: Lezing door Sander Koopman
- 21.00 uur: Pauze
- 21.15 uur: Algemene Ledenvergadering
- 22.00 uur: Afsluitende borrel

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling van de agenda
3. Vaststelling van de notulen van de ALV van 25 november 2020*
4. Vaststelling van het Verslag van het bestuur over 2020 (zie hierna)
5. Verslag van de kascontrolecommissie
6. Vaststelling van de jaarrekening 2020*
7. Benoeming kascontrolecommissie 2021
8. Vaststelling van de begroting 2021*
9. Rondvraag en sluiting

*Deze stukken zijn in te zien en te downloaden op de homepage van de HKB www.historischekringbussum.nl.

Vereniging en organisatie

De vereniging had per 31 december ongeveer 1100 leden, hetzelfde aantal als aan het einde van het vorige jaar. De Coronaperikelen die zich in 2020 hebben voorgedaan hebben de gebruikelijke ledenwervingsacties tijdens Bussum Cultureel (dat werd afgelast) en de Open Monumentdagen in de weg gestaan.

Bijna het gehele jaar heeft in het teken gestaan van COVID19. De pandemie heeft de activiteiten van de vereniging grotendeels lamgelegd. Het begon ermee dat de Algemene Ledenvergadering van 19 maart met de geplande lezing van Sander Koopmans op het laatste moment moest worden afgelast. Uiteindelijk kon de ALV pas op 25 november worden gehouden, precies tussen twee periodes van lockdown in. Er kon echter geen lezing worden gehouden, omdat er een maximum van 30 deelnemers was toegestaan. Wel werd na afloop van de ALV een korte bijeenkomst met de vrijwilligers belegd, de enige in dit kalenderjaar.

Ook de werkzaamheden op het Documentatiecentrum werden stilgelegd. Deze zijn vanaf 1 mei mondjesmaat, met een sterk verminderde bezetting, hervat, met uitzondering van de vrijdagmiddag. Inge Engelbarts, Veronica den Breejen, Jack Molenaar, Evert Bais, Marianne van den Tol en Marja Klein hielden onder leiding van Guusje Hent manmoedig stand. Andere vrijwilligers leverden hun bijdrage vanuit huis. Het DC was gedurende al die tijd voor bezoekers gesloten, hoewel enkele bezoekers op afspraak werden ontvangen. Ook werden via de e-mail of per post binnengekomen vragen beantwoord. Geplande lezingen en excursies werden afgezegd en uiteraard werden geen nieuwe initiatieven ontplooid.

Toch kan er nog wel een wapenfeit worden gememoreerd: de onthulling op 4 mei van een plaquette ter nagedachtenis van 11 verzetslieden naar wie in de Westereng een aantal straten is vernoemd. De plaquette is aangebracht aan de zijgevel van Fokke Bleekerstraat 1 en werd mede mogelijk gemaakt door mevrouw Aagje de Vries, IJzerhandel Baltus en de Rotaryclub Bussum.

BHT

Het *Bussums Historisch Tijdschrift* (BHT), de belangrijkste 'kantenbinder' van de HKB, verscheen wel volgens de planning. Het eerste nummer was gewijd aan 75 jaar bevrijding, met bijzondere aandacht voor de Gedenkroute Gooise Meren, die door Annet Betsalel in samenwerking met de HKB is ontworpen. De route werd tussen de eerste en de tweede lockdown op 12 augustus door burgemeester Han ter Heegde geopend. Het tweede nummer behandelde zoals gebruikelijk het thema van de Open Monumentdagen. Dat was dit jaar 'Leermonumenten', met als aandachtspunten de verschillende scholen en opleidingsinstituten in Bussum, waaronder het Koninklijk Instituut voor Onderwijs aan Blinden en het jubilerende Willem de Zwijgercollege. Het derde nummer behandelde de grootscheepse stadsuitbreiding van Naarden ten zuiden van de Vesting na de buitenwerkingstelling van de Kringenwet in 1926. De HKB keek daarmee voorzichtig over de grenzen van de voormalige gemeente Bussum, nu Bussum is opgegaan in de gemeente Gooise Meren.

Het laatste feestje in de synagoge, 1941

Website en Facebook

Naast het *Bussums Historisch Tijdschrift* zijn ook de Website en de Facebookpagina van de HKB belangrijke communicatiemiddelen. Beide kanalen worden veelvuldig geraadpleegd, ook door niet-leden. Ze worden daarom zorgvuldig en frequent bijgehouden door Jan Schippers en Anuschka Steenman (website) en Margreet de Broekert (Facebook).

Bestuur

Tijdens de Algemene Ledenvergadering werd afscheid genomen van bestuursleden Adriana van den Berg (bestuurslid vanaf 2015) en Martin Kip (bestuurslid vanaf 2017). Ook Adriaan Branderhorst, die na het overlijden van Jan Lieste tijdelijk als voorzitter van de HKB fungeerde, trad terug. De beide eerder gepresenteerde kandidaat-bestuursleden, Ada Fischer en Nico Steenbergen, bleken bij nader inzien niet beschikbaar. Als nieuw bestuurslid werd Eric Bor verwelkomd, die ook deel uitmaakt van de redactie van BHT. Per ultimo van het jaar bestond het bestuur uit Leo Thijssen, voorzitter; Nol Verhagen, secretaris; Willem Steenkamp, penningmeester en Eric Bor, lid. Het bestuur werd en wordt bijgestaan door Gerard Bon, die de boekhouding en de ledenadministratie voor zijn rekening neemt.

Open Monumentendagen

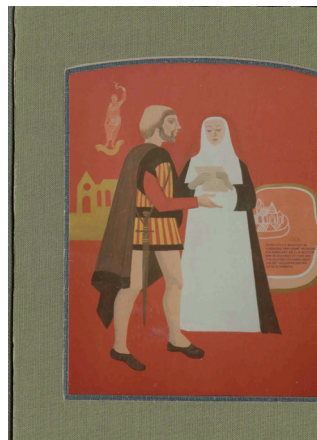
Ook de Open Monumentendagen ondervonden veel hinder de COVID19-pandemie. Daarom was er al in een vroeg stadium voor gekozen geen excursies te programmeren, maar ons te beperken tot activiteiten die het mogelijk maakten de beperkende maatregelen van de overheid met betrekking tot groeps-grootte, hygiëne en onderlinge afstand in acht te nemen. Daarvoor werd vanwege het landelijke thema 'Leermonumenten' samenwerking gezocht met het Willem de Zwijgercollege, dat in 2020 100 jaar bestond, maar dat haar voorgenomen festiviteiten vanwege COVID19 gedwarsboomd zag. Het programma bestond uit een cyclus van 6 korte presentaties door leden van de HKB en docenten van het Willem de Zwijgercollege. Annet Betsalel had voor deze gelegenheid een compilatie gemaakt van de filmpjes die behoren bij de eerder genoemde gedenkroute. Vanwege de pandemie moest een speciale evenementenvergunning worden aangevraagd. De organisatie verliep vlekkeloos en de samenwerking met de school was voorbeeldig, maar de belangstelling van het publiek was teleurstellend. Angst voor besmetting zal daarbij een rol hebben gespeeld, maar het karakter van de bijeenkomst (lezingen) is blijkbaar ook geen goede formule.

De torentjes aan de Stationsweg in 1914, nu helaas verdwenen

Overige activiteiten

- ◆ De HKB verzorgde als vanouds onder leiding van Klaas Oosterom de wekelijkse rubriek *Uit de geschiedenis van Bussum en omgeving*, die in de loop van het jaar werd omgedoopt tot *Uit de geschiedenis van Gooise Meren* en die nu mede wordt gedragen door de Historische Kring Stad Muiden. Sinds kort is de rubriek uitgebreid tot een hele pagina, die zowel in de gedrukte als in de digitale editie wordt gepubliceerd.
- ◆ Voor de corona-maatregelen van kracht werden verzorgde Klaas Oosterom op 16 januari en op 10 maart de lezing 'Torens en torentjes in Bussum' voor Wijkcentrum Spiegelwijk en voor de Protestants Christelijke Ouderen Bond (afdeling Naarden, Bussum en Muiden). De bijbehorende 'torentjes-wandeling' werd tweemaal gemaakt onder leiding van respectievelijk Klaas Oosterom en Evert Bais.
- ◆ Klaas Oosterom trad op 29 januari ook op in het Geheugenhuis van Vivium Zorggroep. Vervolgoptredens werden onmogelijk gemaakt door de corona-uitbraak.

Keizer Otto en abdis Luitgarde, het begin van de Erfgooiers; tekening Eppe Doeve

- ◆ In verband met het 100-jarig bestaan van de Volksuniversiteit Naarden-Bussum doorzocht Klaas Oosterom het archief en schreef op grond daarvan enkele artikelen voor de lokale pers en voor *Bussums Historisch Tijdschrift*. Ook gaf hij over dit onderwerp in september in de Openbare Bibliotheek Gooi en Meer een lezing voor bestuursleden van de Volksuniversiteit; deze lezing werd op 13 januari 2021 via ZOOM herhaald voor belangstellenden.
- ◆ Margreet de Broekert vertelde op 30 augustus bij de opening van het Oranje Bovenpad in Naarden over de herkomst van die naam.
- ◆ Ook in september gaf Klaas Oosterom in de Openbare Bibliotheek een lezing over de Erfgooiers.
- ◆ Nol Verhagen, secretaris van de HKB, gaf op uitnodiging van de Vrije School Michaël op 18 september aan groep 6 een les over de Erfgooiers.
- ◆ Leo Thijssen nam namens de HKB deel aan de gedachtevorming ter voorbereiding van de Omgevingsvisie van Gooise Meren. Een biografie van Gooise Meren en een Erfgoedvisie maken deel uit van deze voorbereiding.

Financiën

2020 werd afgesloten met een overschot van circa f 5.400. Een deel van de kosten lager uit dan begroot, doordat activiteiten vanwege COVID19 niet of alleen in afgeslankte vorm doorgang konden vinden. Het eigen vermogen nam door het overschot toe tot ongeveer f 35.500. De financiële positie van de HKB kan zonder meer sterk genoemd worden. In 2020 zijn binnen het eigen vermogen twee nieuwe bestemmingsreserves gevormd. In de nieuwe bestemmingsreserve Jubileumviering werd f 7.500 opgenomen voor bijzondere uitgaven in 2023, het jaar waarin de vereniging 40 jaar bestaat. Daarnaast werd f 3.000 opgenomen in de nieuw gevormde bestemmingsreserve Excursies. Deze reserve is bestemd voor extra uitgaven, zoals de kosten van vervoer van leden, die anders niet aan excursies kunnen deelnemen. De reserve is tevens bestemd voor activiteiten, die moesten worden uitgesteld. Zie voorts de bijlagen bij de desbetreffende agendapunten van de ALV.

Nol Verhagen, secretaris

Schenkeningen 2020

De HKB is dankbaar voor alle boeken, tijdschriften en foto's, die wij het afgelopen jaar mochten ontvangen.

Bijzondere schenkingen waren:

- ◆ Eric Bor: Informatiebladen Vituscontact en schoolkranten van het Willem de Zwijger College van 1938-1945
- ◆ Klaas Oosterom: diverse boeken over Naarden
- ◆ Joyce van Onselen: ingelijst foto van het Raadhuis en van de haven, alsmede een aantal boeken over Bussum en Naarden
- ◆ Marcel Dijkens: plank met inscriptie ter herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in de Meyerkamplaan
- ◆ Mevrouw Schroeder-Theunissen: *Kinder aus Deutschland* (boek) en een beschrijving van een vakantiekolonie op Landgoed Oud-Bussem in 1916.

- ◆ P. Seibert: porseleinen stop van melkfabriek Gooiland
- ◆ Jubileumboeken van BFC en Allen Weerbaar
- ◆ J. Out: documenten en foto's behorende bij zijn boek *Die Lage van Bussum*
- ◆ H. van Gogh: plattegrond van Naarden,
- ◆ H. Steenbakkers: ansichtkaarten van Bussum
- ◆ Paul Franssen: militaire kaart van WOII
- ◆ J. Plugboer: foto's, genomen vanaf de Wilhelminakerk
- ◆ Riet Batelaan: bouwtekeningen van aannemer Batelaan van vele panden in Bussum en Naarden

De HKB heeft een aantal documenten die beter in het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen passen, aan dat archief overgedragen.

Duitse kinderen tijdens de Eerste Wereldoorlog, gastvrij onthaald op Oud-Bussem

Colofon

KringNieuws is het communicatiemiddel van het bestuur van de Historische Kring Bussum (HKB) met haar leden.

Het verschijnt als inlegblad van het *Bussums Historisch Tijdschrift* (BHT) of als afzonderlijk bulletin.

Leden wier e-mailadres bij de HKB bekend is, ontvangen daarnaast periodiek een digitale *Nieuwsbrief*.

Vormgeving/opmaak Anneke van de Koppel

Bestuur

Leo Thijssen (voorzitter) leo.thijssen@hotmail.com

Nol Verhagen (secretaris) nolverhagen@xs4all.nl

Willem Steenkamp (penningmeester) steenkamp@ks-groep.nl

Eric Bor (bestuurslid) ericborg@gmail.com

E-mail hkb@historischekringbussum.nl

Website www.historischekringbussum.nl

Facebook www.facebook.com/historischekringbussum

Telefoon 0648251281